

[Christmas Møller.]

Forslaget, men gerne vil have yderligere Oplysninger om Sagen i et Udvalg, og at vi mener, at Sagen bør fremmes hurtigst muligt.

Valdemar Sørensen: Der er jo ingen Tvivl om, at det Spørgsmaal, som med stigende Kraft rejses fra Befolkningens Side, ofte formulert som et Krav om, at Priserne skal standses, maa jeg for mit Vedkommende besvare paa en lignende Maade som forudgaaende ærede Talere. Jeg har ikke den Opfattelse, at man i Almindelighed under de nuværende Forhold kan standse en Prisstigning, hvis Grundlag er af den Art, som Tilfældet er her i Landet, hvor vi i fuld Grad er afhængige af de Priser, Udlandet byder paa de Varer, vi sælger, for derigennem løftes Priserne ogsaa for Varerne paa Hjemmemarkedet; da vi jo ogsaa er afhængige af de Priser, Udlandet tager for de Varer, de sælger til os, maa vi finde os ogsaa i den udefra kommende Prisstigning. Men bortset herfra kan man naturligvis, hvad de Prisdannelser, der er uden for disse Paavirkninger, angaar, holde Justits i Prisforholdene. Og naar man nu klager over, at det har været lidt smaat hermed i den Tid, der er gaaet, fra den Myndigheds Side, som i særlig Grad har faaet denne Opgave, nemlig Priskontrolraadet, maa man jo billigvis kreditere Priskontrolraadet de Indvirkninger, som vore Handelsforhold til Udlandet medfører paa Varepriserne. Og ikke alene dette, men man maa ogsaa se saadan paa det, at Priskontrolraadet maatte handle i Overensstemmelse med den gældende Lov, og at for saa vidt det drejer sig om Prisstigning, *kan* denne jo ogsaa have sin Aarsag i Lovgivningen. Jeg vil her pege paa et bestemt Punkt, hvor jeg synes, at dette er uden for al Tvivl.

I Tiden fra Krigens Udbrud til 9. April, da vi her i Landet erhvervsmæssigt, økonomisk og ogsaa med Hensyn til vor Kontrol med Priserne arbejdede under en helt anden Forudsætning end den, vi blev tvunget til at erkende efter 9. April, havde man som bekendt i Prisløvgivningen den Regel, at Erhvervslivet havde Lov til at tage Dagsprisen, Konjunkturavancen. Dette vil sige, at man havde Lov til for sit Lager, indkøbt til billigere Priser, at tage den Pris, som nu forlangtes af Leverandørerne, udenlandske eller indenlandske. Det er givet, at da man efter 9. April forandrede dette, fjernede Konjunkturavancen fra Lovgivningen, da havde denne Konjunkturavance allerede i det forudgaaende Halvaar sat sig tydelig

Spør i Prisdannelsen, som man ikke kunde undgaa at se, og navnlig kunde man ikke forlange, at denne Prisdudvikling skulde stoppes, thi de Varer, det her drejede sig om, beroede allerede ikke i de Erhvervs-kredse, for hvilke Priserne til at begynde med blev fastsat paa Konjunkturavancegrundlaget, de løb nemlig ude i den almindelige Detailhandel, hvor man ingen Indflydelse havde paa Prisen. Følgelig kom denne Lovgivning i det første halve Aar til at indvirke meget stærkt paa det Prislæg, vi begyndte det næste Halvaar med.

Der er imidlertid ogsaa andre Forhold, som gør, at Priskontrolraadet har været meget uheldigt stillet med den nuværende Lov; jeg skal komme til det, efterhaanden som jeg gennemgaaer de Ændringer, der nu foreslaas.

Der er først Ændringen i § 1, hvorefter der fremtidig ikke maa indregnes en større Andel af Generalomkostningerne i Vareprisen end sædvanligt under normale Forhold. Enhver, der kender noget til det, der er gaaet for sig, vil vide, at paa dette Omraade fik Priskontrolraadet store Vanskeligheder. Vi satte ind i Loven i Maj, at fremtidig maa man ikke tage en højere Avance end Avancen i Kroner og Øre for de samme Varer under normale Forhold, men om Generalomkostninger var der ikke sagt noget, og Følgen var naturligvis — og det er der ingen, der kan sige noget til —, at Erhvervslivet, der mere og mere blev trykket af Udviklingen, søgte saa vidt muligt at dække sig for Generalomkostningerne. Det er det, Handelsministeren nu vil sætte en vis Grænse for i § 1.

Jeg ser til min Forbavelse, at man i en Bladartikel i Dag takker Handelsministeren under den Forudsætning, at dette betyder en Lempelse i Reglerne til Fordel for Erhvervslivet, saaledes at man herefter skulde have Lov til at beregne rundeligere Generalomkostninger. Det siger Forslaget efter min Formening ikke. Der staar i det, at der ikke maa beregnes en større Andel af Generalomkostningerne end under normale Forhold sædvanligt; man vil nu forme Reglerne som i Bestemmelsen om den almindelige Avance paa den Maade, at man siger, at den Procentdel af Prisen, som skal dække Generalomkostninger, ikke maa være større i Beløb i Kroner og Øre end under almindelige Forhold, medmindre Priskontrolraadet under særlige Omstændigheder tillader Afvigelser herfra. Denne Udvej maa man naturligvis have, fordi, som det ærede Medlem Hr. Christmas Møller meget rigtig gjorde opmærksom paa, en Fastholden af